

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Της **ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ**

Μια «φέτα ζωής»

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

Το μυστικό της Ελλάς

εκδ. Πατάκη

Μια λαϊκή στο Γκάζι, ανάμεσα στα νυχτερινά μαγαζιά που αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία της περιοχής και δεν αφήνουν τους κατοίκους να κοιμηθούν - κι ας χρειάζεται όλη η περιοχή, Γκάζι, Βοτανικός, Ελαιώνας, μεγάλες αλλαγές, αλλά άλλες. Μια τυχαία συνάντηση. Η Ελλην, μια μεσόκοπη καθηγήτρια Γαλλικών με εφηβική κοψιά, κομμογυρισμένη και εξ επιλογής μοναχική, κάθε βδομάδα αγοράζει στη λαϊκή ψάρια. Ο Αντώνης, ένας όμορφος τριαντάρης, την παρακολουθεί μισοκρυμμένος, κοιτάζοντας λαιμαργα κι εκείνην και τα ψάρια. Δεν είναι άστεγος και πεινασμένος, η γυναίκα του μισεί το τηγάνισμα και ακόμη περισσότερο τα ψάρια. Αυτός τολμά και της ζητά να του κάνει το τραπέζι με τηγανητά ψάρια. Εκείνη υποκύπτει ασμένως στην εισβολή του στη ζωή της. Ένας τρόπος μαγειρικής αλλάζει τη ζωή δυο ανθρώπων - και όχι μόνο εντέλει.

Η μαγειρική τους φέρνει λοιπόν κοντά, η σχέση της Ελλάς με τον Αντώνη περνά μέσα από το τηγάνι, είτε μέσα τοιτσιρίζουν ψάρια είτε απλώς πατάτες. Η μαγειρική δείχνει πάλι και τους μαϊνάνδρους της σχέσης τους. Η γυναίκα του Αντώνη, η όμορφη Νατάσα που υποφέρει από τα νεύρα της και δουλεύει στο Έβερσετ, υποδέχεται την Ελλην μαγειρεύοντας κοκκινιστό με ρύζι και η όποια δική τους σχέση χτίζεται στο τραπέζι. Όπως η σχέση της Ελλάς με τη μικρή Βιολέτα, την κόρη του Αντώνη, οικοδομείται πάνω στα γαλλικά και τις φωτογραφίες που

αφηγούνται τη ζωή της. Που καταλήγουν, μαζί με όλα τα υπόλοιπα αναμνηστικά της ζωής αυτής, σε μια μεγάλη σακούλα σκουπιδιών στο τέλος, υπέρ της ζωής της ίδιας. Η Ελλην δεν ζηλεύει, αποδέχεται να διευρύνει τη ζωή της, για να τους χωρέσει όλους. Να είναι ο δικός τους άνθρωπος, όπως δεν είναι ούτε για τους δικούς της. Για όσο πάει. Όπως όλα στη ζωή.

Ο Γρηγοριάδης δεν έχει την πρόθεση να αφηγηθεί ρεαλιστικά άλλη μια ερωτική ιστορία, διανθισμένη με ολίγη γαστρονομία - παρότι η μαγειρική είναι οργανικά ενταγμένη στο σχέδιό του να παρουσιάσει, σε ένα βαθμό και ιδιότυπα, μια «φέτα ζωής». Μέσα από ήρωες συνεπείς προς τον ρόλο που τους επιφυλάσσει (η μορφωμένη και ψαγμένη Ελλην ψυχογραφείται και ζωντανεύει μπροστά στα μάτια μας: ιδωμένος μέσα από το βλέμμα της, ο Αντώνης σχεδιάζεται πιο αδρομερώς από τις κινήσεις, τις πράξεις και τα λιγυστά του λόγια, ίσως γιατί ο άντρας είναι πάντα έξω από τη γυναίκα, όπως λέει μια φίλη της Ελλάς), στοχάζεται πάνω στην ανθρώπινη μοναξιά σε μια πόλη και σε μια εποχή. Εξού και ο αθέατος καμβάς της ζωής και του έργου της Μαργκερίτ Ντυράς, το έργο της οποίας η Ελλην έχει μελετήσει στο μεταπτυχιακό της και δεν παύει να τη διαβάζει και

να την ξαναδιαβάζει. «Μόνος είναι κανείς μέσα σ' ένα σπίτι», έλεγε η Ντυράς και ταιριάζει γάντι στην Ελλην. Που κάποτε γέμιζε τη μοναξιά που διάλεξε με ταξίδια, τώρα περπατώντας στη γειτονιά της, την οποία σχεδιάζει με τα βήματά της ως την πιο μικρή της λεπτομέρεια, πιο αληθινή από αληθινή, άσχημη, κακοποιημένη ίσως, αλλά οικεία κι αγαπημένη. Με την κρίση να την

αλλάζει για άλλη μια φορά, χωρίς σχέδιο, όπως και τη ζωή των ανθρώπων.

Αυτή την κρίση ενσαρκώνει, υπό μία έννοια, και ο άνεργος Αντώνης, πολύ πιο αυθόρμητος και φυσικός από την Ελλην, η οποία όμως τον συναντά τελικά στη φυσικότητα των αισθημάτων, της αποδοχής των επιθυμιών, τον στηρίζει όπως μπορεί κι αντλεί από αυτόν τη δύναμη που μπορεί να της δώσει το

σώμα, η παρουσία, ο έρωτάς του. Μέσα στην κρίση που σαρώνει ζωές, μέσα στις φτωχογειτονίες της Αθήνας που έγιναν «in» πλάι στις αλάνες, τους χορματόδρομους και τις άσχημες πολυκατοικίες της πολυπολιτισμικής συνύπαρξης πολύ πριν από τα κύματα των μεταναστών. Οπου συμβαίνουν ακόμη θαύματα, ή περίπου θαύματα, αφού τυχαία ή λιγότερο τυχαία γίνεται κάποτε κι η αγάπη βρίσκει δρόμο να ζωντανέψει τα σώματα και τις ψυχές. Καλή χρονιά.

